

МИКИ И НАХОД РИЋА

НАЈЗАД САМ УШАО... САД ДА НАЂЕМ МИКУ И РИЋУ И ДА ИХ ИЗВЕДЕМ ОДАВДЕ!

ЧУДНО НЕКО МЕСТО! НИМАЛО МИ СЕ НЕ СВИЂА! ОКЕШ ЛИ МАЛО ЦЕПАРЦА, СИНКО? САМО УЗМИ!

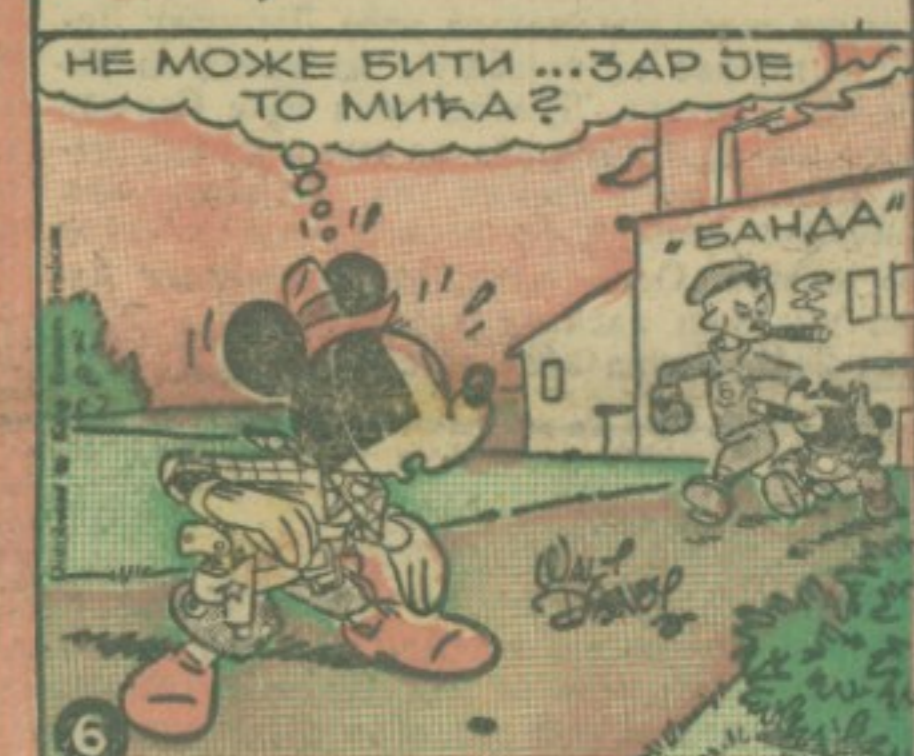
ХЕЈ, КАУБОЈУ! ЗАР НЕЋЕШ ДА ИСПАЛИШ КОЗИ МЕТАКЕ? ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОВО МЕСТО ЗА КВАРЕЊЕ ДЕЦЕ...!

ОПАЛИ КОЗИ ПУТ, МАЛИ! МЕЦИ СУ ПРАВИ! НЕ, ХВАЛА! ВИШЕ ВОЛИМ СВОЈ ПИШТОЛ!

ТУ ИГРАЧКУ? КЛАДИМ СЕ ДА АЛ' СИ ТИ ЧУДАН ДЕЧАК! ШТА СЕ ДОГАЂА НА ОВОМ, ИГРАЛИШТУ...

НЕ МОЖЕ БИТИ... ЗАР ЈЕ ТО МИЊА?

МИЊА ЈЕ! АЛ' ГДЕ ЈЕ ДОБИО ТО ОДЕЛО? ПА ТА ЦИГАРА?

ХЕЈ, МИЊО! ШТА ЈЕ ТО С ТОБОМ...? КУШ, БАЛАВЦЕ!

КАКО СЕ САМО УСУЂУЈЕ ДА МЕ ОСЛОВИ БЕЗ МОЈЕ ДОЗВОЛЕ? МИЊО! БОМБА СИ, МИЊО! ДРАГО НАМ ЈЕ ШТО СМО ТЕ ПРИМИЛИ У БАНДУ!

СТАНИ! ПРИЧЕКАЈ МАЛО БЕЛИ! МИЊО! ОВАЈ ДАСА КАО ДА ТРАЖИ ЈОШ КОЈУ ШЉАКАВИЦУ! НАПРЕД, МИЊО! НАУСИ ГА ПА-МЕТИ!

РЕКОХ ТИ, ЧИНИ МИ СЕ, ДА МЕ НЕ ОСЛОВИШ, МИЊО... ШТА ТЕ ЈЕ СПОПАЛО? ЛАТНИ ТКИШИ

БЕЖИ ОДАВДЕ, УЈКА МИКИ! У ВЕЛИКОЈ СИ ОПАСНОСТИ! ПРАВИ СЕ ДА ТЕ БОЛИ! АОО! ПА И БОЛИ МЕ! ШТА ОВО ЗНАЧИ?

Избор реке на дну мора

Река Гашка тече кроз личку висораван. Код Оточца се рачва и поире кроз три понора. Дужина Гашке износи око 22 километра. По мишљењу стручњака, Гашка недалеко од Велебита, у Малинској Драги, код Жрновнице, избија на дну мора и снажно продира на површину као слатка вода. Такве појаве у мору називају се врујама.

КО ЈЕ НАЈВИШЕ ПОЈЕО И НАЈВИШЕ ПОПИО?

Неке особе које пате од ретке болести булимје (болесне жеље за јелом) проводиле су за трпезом чак и по петнаест часова дневно. Године 1743 забележен је случај једног човека који је за шест дана појео 174 килограма ратне хране. Неке жртве полидисије (патолошке жеђи) попију дневно чак и до 55 литара течности. Међутим, овде ћемо изнети неколико рекорда које су у овоме постигле потпуно здраве особе. Неки Филип Јаздик, из Чикага, појео је 1955 године за време једног обода 77 „пљескавица“; Аустралијанац Џо Гарција — 480 острига за један чак и од печеног вола појео је за 42 дана Немац Јохан Кешер, 1880 године; 16 и по литара пива за 52 минута попио је Огист Мафри, из Француске.

НАЈЛЕПША ДОЛИНА И НАЈВИШИ ВРХ

На северу од Љубљанске Котлине дику се Савински Алпи. У њима има доста лепих долина, али је Логарска Долина једна од најпознатијих и најлепших алпских долина. У њој, на висини од 1.290 метара, извије река Савиња, лева притока Саве, по којој су ови Алпи и добили име. После кратког тока, Савиња се стропштава логарским водопадом високом 120 метара и поире у земљу. После тога тече

подземно шест километара кроз Логарску Долину и поново се појављује из врела на висини од 72 метра. Дужина тока реке Савиње износи око 98 километара, од чега шест километара отпада на подземни ток. Највиши врх Савинских Алпа је Гринтовец, који је висок 2558 метара. Осим њега, на Савинским Алпима има још високих врхова: Ринка 2530, Криж 2441, Кочна 2484, итд.

ВОЛИТЕ ЛИ ГИТАРУ?

дефом, у рукама отмених дама и господ.

Најчувенији савремени гитариста Андре Сеговија пронео је славу гитаре широм света.

Гитара је важан инструмент у историји музике. Она је заменила старинску лауту и у свом данашњем облику има одлучујући утицај на модерну инструменталну музику. Она је један од инструмената који се употребљава у великим оркестрима, али служи и као солистички инструмент. Бах, Бетовен, Хајдн, Моцарт, Албениз показали су у својим композицијама велике уметничке могућности гитаре. Шуберт и Берлиоз свирали су на њој са одушевљењем.

Како ћете је изабрати?

Чак и почетник мора изабрати добру, класичну гитару, погодних димензија. Гитара шпанског облика (с лезезом унутрашњости) даје више вибрација.

Свирањем на гитари са сувеше кратким вратом стижу се рђаве навике. Ширина врата не сме бити мања од пет сантиметара у глави.

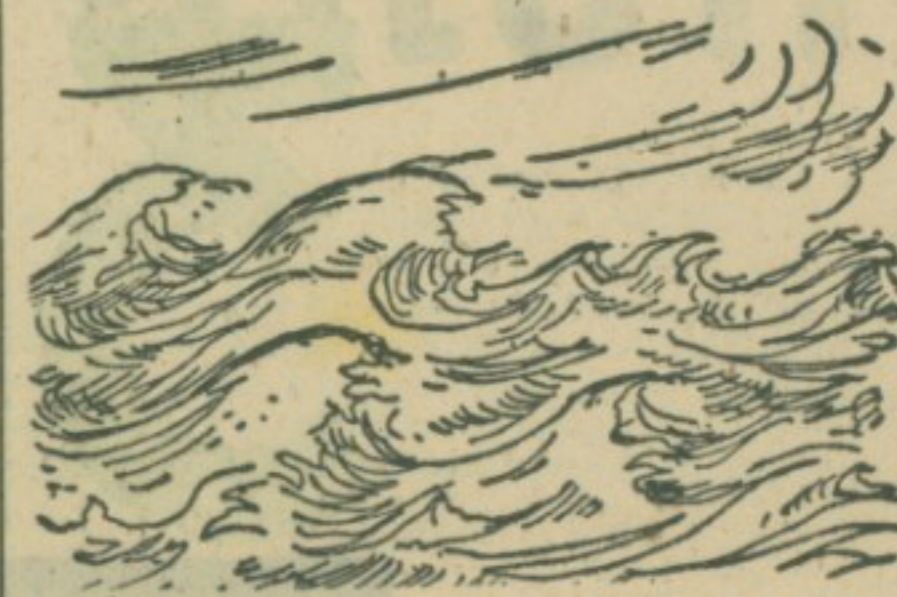
Не морате купити нову гитару, вапирски лаковану и с металним жицама. Половна, исвирана, често је боља од нове, рђаво израђене гитаре.

Ко стигне последњи...

На традиционалним родео-такмичењима на америчком Западу, понекад се приређују коњске трке у којима побеђује коњ који стигне последњи на циљ. Да би се искључила могућност подвале, цокеји не јашу сопствене коње, већ им се на старту предаје други, туђ коњ. Сваки тера тог туђег коња што може брже, као на обичним тркама, трудећи се да што више измакне испред свог коња под другим јахачем и да му на тај начин омогући да постане победник — да стигне последњи на циљ.

Таласи буре и јуја

Југо или широко је ветар на Јадрану који дува с мора на копно. Он је топао и влажан, а некад траје по више дана. Кад он дува, појављују се облаци и пада киша. Иначе је то

веома јак ветар. Бурна дува с копна на мора. Она је сува и хладна и не траје дуго, али су њени ударици веома снажни, па је у стању да преврне и читаве композиције воза. Најчувенија је буре која дува у пределу Сења. Таласи које подиже југо могу бити високи до два и по, а некад три до четири метра. Буре је снажнија на копну него на мору. Њени таласи достижу висину од два до два и по метра.

22.400 ДИВОКОЗА

У целој нашој земљи, према попису од пре две године, у ловиштима је било 12.700, а у резерватима 9.700 дивокоса, што у свему износи 22.400. Од тога је отпадало на ужу Србију 300, Војводина није имала ниједну, Косовско-метохиска област имала је 900, Хрватска 100, Словенија 8.700, Босна и Херцеговина 4.500, Македонија 7.420 и Црна Гора 470.

МАЈКА СА 69 ДЕЦЕ

Жена Федора Василета, Руса, који је умро 1872 године, из укућно 27 порођаја родила је 69 деце. Она је ушеснаест пута родила близанце, седам пута тројке и четири пута четворке.

ТРИ КЛИМЕ

Црна Гора има површину од 13.839 квадратних километара. Но, иако је мала по површини, у њој постоји више врста климе. Тако на том малом простору постоји средоземна клима: Приморје и око Скадарског Језера, умерено континентална: у унутрашњости и на подручју средњих планина, и права алпска клима: по највишим планинама.

НАЈЧЕШЋЕ ИМЕ

Најчешће мушко име на свету је Мухамед, које се изговара на много начина. У земљама енглеског језика најчешће мушко име је Џон.

(5)

БОГОВИ СУ БИЛИ МИЛОСТИВИ

И тако, све остаје по старом. У току наредна три месеца не смећ трошити више од једне чаше воде на дан. Да ли ћу издржати то, уз напоран рад, и то највећим делом под јарким сунцем?

Испробо сам ту оскудну порцију лагано, кап по кап, али то ми није гасило жеђ. Изненада, једног дана, гасило ми је, у глави: треба пити слану воду!

Научно сам да пијем морску воду још у својој петнаестој години, кад сам као „мали“ пловио на једрењаку „Хенријета“. Стари морнари знају да морска вода помаже код стомачних обољења. Испробо сам њено дејство на себи и током ранијих путовања по мору, испробо сам свакодневно по малу чашу слане воде. Сетивши се тога, одлучио сам да то чиним и сада и тиме „растегнем“ своју задњу питке воде...

... Имао сам толико посла да сам често осећао да ме напушта снага. И само непрекидно љуљање сплава и неодољивост сталног балансирања да бих одржао равнотежу, такође су ме много замарали. Дани су протicali толико једнолично да сам изгубио појам о времену. Колико сам већ на мору, неколико недеља или неколико месеци? На то питање календар ми је давао тачан одговор, али цифре за мене више нису имале значења. Сваког јутра прецртавао сам у календару претходни дан, али то сам чинио некак механички. Ничега се нисам сећао, нинашта нисам мислио. Сваки грам енергије морао сам да чувам за оно најважније: управљање сплавом. А сплав је преваливао за дан 60 до 90 миља, понекад и више. „Све док се држим на огама и док је мој сплав читав, ићи ћу напред“ — говорио сам сам себи.

Сваки дан постављао је пред мене неки нов задатак, доносио нове незгоде. Стално сам морао да мењам положај једра. Мењао се ветар, мењало се море, и оно што је данас било исправно сутрадан је могло да изазове несрећу. Из дана у дан водио сам с ветром и таласима борбу за годи живот. Подизати и спуштати главно једро и истовремено држати одређен курс — није лак посао. То захтева брзину у покретима, окретност и снажне руке.

Без обзира на умор и патњу, осећао сам се добро. Доживљавао сам унутрашњи мир и спокојство, које је тешко наћи у великом, бучном граду. Наслађивао сам се тихом лепотом која ме је окружавала и једино сам жалио што ту радост не могу да поделим с другим људима. Моје путовање све више ми је изгледало као опит који вршим ради читавог човечанства.

Ипак, нисам се баш увек осећао срећ-

ним. Ништо ми је недостајало. Са заносом сам дочекивао свитање над морем, с неизмерним побожним поштовањем посматрао сам лепоту света око себе, али у дубини душе осећао сам неку празнину. Туговао сам за људима.

Већина оних с којима сам разговарао у Сједињеним Државама, Еквадору и Перуу чудили су се мојој одлуци да се сасвим сам упутим на тако далеко путовање. Сматрали су то безумним. Прекаљени морнари постављали су ми једно, увек исто питање: „Соло, сењор?“ (сам, господице?). Нису могли да схвате како је могуће осудити самог себе на такво мучење: током многих месеци не видети живе душе, немати с ким ни реч проговорити.

Сав укаса усамљености човек доживи тек онда кад се нађе изгубљен у бескрајном просторству океана.

БЕЗ СНА

Истина, ја нисам био сасвим сам — имао сам два друга, Микија и Икија, а сплав су, сад чеће но у почетку, пратили дelfини и ајкуле.

Мики је, као какво куче, ишао стално за мном и кад бих га привезао седео је, стрпљиво чекао и тужно ме гледао. Кад бих му пришао и, као одговор на његову безгласну молбу, казао му: „Сад не треба ићи са мном на крму, Мики. Наступа буре, имаћу много посла, па бих, трчећи по палуби, могао и нехотице да станем на тебе“, — он би се, задовољан тим објашњењем, завукао у кабини и не би сметао.

Ики би ћутао данима, да би ме изненада почастно изразима извученим негде из дубине сећања. Судећи по тим фразама, он је провео живот у неком не баш благочестивом и васпитаном друштву. Кажу да папагаји живе сто година, па и више. Икијев репертоар био је толико обиман да га је он, по свој прилици, морао скупљати дуже од једне деценије. Час би изводио сцене из бара, час би подражавао свадбене жене, а понекад би врисио као одојче, и то тако жалостиво да бих се за уплашио: „Да га Мики није ишчепао за шију?“

Сплав су, као и раније, пратиле ајкуле, а понекад су се појављивали и китови, увек у паровима. Придизали су сплаву сасвим близу и сатима се играли око њега. То су најмирнији и најбезопаснији становници мора.

ва нисам се имао где сакрити. Море око мене се искрљило као хиљаде огледала. Стрховао сам да ћу морати, ако ми се стање очигу буде погоршало, да подвезем једра и пустим сплав да плочи наслепе све док ми се вид не поправи. А мени је толико било стало до тога да не губим драгоцено време.

Често сам певао — то ме је бодрило, чак и онда кад сам од напора падао с ногу. Песма је олакшавала тежину усамљености; извијала ми се из груди, као молитва, кад бих малаксао од узбуђења пред лепотом света која ми се откривала.

Постајало је све ветровитије, тако да више нисам могао да откинем време за сан: морао сам стално бити на опрези. Ноћи су ми пролазиле у борби са сном. И ту ми је певање помогло.

У ЦАРСТВУ БУРА

Већ два дана налетели ветра и велики таласи нахватали једни за другим. Очигледно, за-

као сам у царство буре. Поједини таласи наилазили су при потпуном одсуству ветра, док су други, дивљији се као црне стене, доносили са собом оштар ветар, тако да сам читаво време морао час да дижем, час да спуштам главно једро.

Кад би се на хоризонту појавила танка пруга облака, ја бих већ по њиховом изгледу знао да са собом носе ураган. Облаци су се на моје очи ширили. Малочас су били само неколико тамних поља, наизглед сасвим безбедних, али већ кроз минут-два претварали су се у таман зид и над покретним океаном ветар би завивао као сто авиона.

... Буре је већ била готово прошла кад је изненада линула киша. Прва киша за читаво време пловидбе! Небо се надвило над морем као густа, сива занеса. Па ипак, нисам могао да сакупим неку већу количину кишнице. Био сам као прикован за крмилу; ни за тренутак га нисам смео напустити, јер је сплав био у опасности. А плускав се продужавао, млазеви кише шибиали су море и сплав. Око мене је био прави потоп. Прокисао сам до костију и, борећи се с ветром, једва сам се држао на ногама. Постао је веома хладно. Са жудњом сам погледао на бачву допала напуњену кишницом и сањао о томе да се, само за тренутак одвојим од крмиле, да се напијем колико ми срце иште. Ветар се почео смиривати; најгоре је било прошло. Али, киша је још дуго лила. Назад је наступила потпуна тишина и једра су спласнула. Сад сам ја почео да молим небеса да ми пошаљу повољан ветар. Седео сам и чекао га.

Међутим, за мојим леђима опет су се подигли црни бедеми таласа. Сунце је зашло за тамне облаци и опет је наступила ноћ. Само су понегде између облака провиривале звезде, а касније је изишао и месец. Топлико сам желео да спустим једра и легнем да сплавам. Али, још сам стрпљиво чекао: можда ће се подићи макар и слаб ветар и сплав ће кренути напред. Више нисам маштао о мињама, већ само о метрима и борио се за њих.

Најзад је дунуо погодан ветар. Обишао сам сплав, проверио ово и оно, испробо конопце. Све је било у реду. Небо се већ светлело; нагло је свануло. Од радости сам заплевао из свег гласа, тешћи се надом да сам се најзад избавио из тог царства буре и мртвих бонаца. Али, у ово време године не треба рачунати на постојан ветар. Према мном је било још много буре, бонаца и непогода.

Желео сам да пловим што брже, јер су се балсова брвна била јако натопила водом и сплав је постепено тонуо.

(Наставиће се)

ПРЕКО РЕКЕ ПОМОЋУ КОНОПЦА

Тешко би било набројати све реке које пресецају Тибет. Због њихових бурних токова, прелаз чамцима с једне обале на другу готово је немогућан. Али, тибетански народ створно је читав низ различитих средстава за савлађивање река. Једно од најзанимљивијих свакако је мост од конопца. Ти „мостови“ праве се овако: на обе стране реке побију се дрвени стубови, између којих се ватегне троструки конопца, до коме

клизе бамбусове палице или нарочите омче исплетене од јаких влакана. Узјахавши мотку или проваквши ноге кроз омчу, човек клизи по ужету до средине реке, где се, под његовом тежином, уже мало опусте и „вођња“ престаје. Другу половину „моста“ путник прелази на тај начин што се хвата за конопца наизменично левом на десном руком и тако потезе и себе и седиште на коме седи.

Зелећи сводови

Ове оригиналне зелене сводове створила је сама природа. Јакни ветрови који дувају на северозападу полуострва Катхивар, на западној обали Индије, савијају чак и тако огромно дрвеће као што су банјани. Под раскошном круном банјана

може се лепо одмарати. А пешака је ту много — тај широки пут, који води између пешчаних дуна и сланих пешчара на обали Арабског Мора сједињава три индиска града: свештени град Дварку, трговачки Митхалпур и луку Окху.

Кинески алигатори — метеоролози

У водама Кине живи само једна врста крокодила — алигатори који су добили име „кинески алигатори“. Могућно их је срести само у доњем току Јангцекјанга, где живе у четарима барске и бамбусове трске. Ови алигатори дуги су до

два и по метра, а хране се рибама, корњачама, птицама, па чак и мањим сисарима, али, за разлику од афричких, не нападају људе и стоку.

Неколико часова пре кише кинески алигатори почињу да ричу, тако да по њиховој рици сељаци претскажују време.

Да би укротили ветар...

У неким земљама вековима је било распрострањено веровање да чаробњаци могу завезати ветрове у чворове које су правили на конопцима. Стога су морнари, кад би полазили на пловидбу, куповали и са собом носили један од ових конопчиња са три чвора, како би њихов брод пловио по тихом мору. Штавише, они су били уверени да ће одвезивањем неког од чворова добити поветарац за своја једра кад год би се за то указала потреба.

Медведи у берберницама

У Енглеској је пре једног века медвеђа маст постала толико цењено средство за мазање косе мушкараца да је тако рећи преплављивала земљу. Да би својим муштеријама доказали како је њихова маст оригинална, многи лондонски бербери су је сами правили од медведа које би куповали и по неколико недеља држали изложене у својим радњама пре но што би их убили. У складу са овим обичајем, а да би се притом уштедело нешто више новца, поједини конкуренти би с времена на време скривали своје животиње, давали њиховом крзну неку другу нијансу, а онда би их поново излагали — као тек купљене медведе.

WALT DISNEY'S

Најзгод- ЛУЛА МИРА

ТРГОВАЧКА ТРГАВИЦА ЛАРАМИ НА ОРЕГОНСКОЈ СТАЗИ...

КАКО УТЕШНО ИЗГЛЕДА ПОСЛЕ СУРЕТА С ПАУНИЗИМА!

ЛАУРА, ПОСЛЕ КРАТКОГ ОДМОРА ЧЕКА НАС ПРЕДЛАЖЕЊЕ ПРЕКО СТЕНОВИТИХ ПЛАНИНА!

СВЕЖА ВОДА... ХРАНА... ТОПЛИ ПОКРИВАЧИ... ЛЕКОВИ...

А МОЖДА И НОВ ШЕШИР ЗА МОЈУ ЛУТКИЦУ?

КАПЕТАН СТЕФЕН ЗАУСТАВИО ЈЕ КАРАВАН КАД ИМ ЈЕ ЈЕДАН ЗАХАМ ИЗ ТРГАВИЦЕ КРЕНУО УСУРЕТ... СТАНИТЕ! ПРИЧЕ-КАЊЕМО ДА ВИДИМО ШТА ХОЋЕ ОВАЈ ЧОВЕК!

ДА МАЛО ОПРУЖИМ НОГЕ ДОК КАПЕТАН ОДЛУЧИ ШТА ЋЕМО ЧИНИТИ!

И ЈА БИХ, ДОКТОРЕ ЦОНЕ!

НАДАМ СЕ ДА НЕЋЕМО ГУБИТИ ДРАГОЦЕНО ВРЕМЕ!

ЖУРИТЕ СЕ ДОКТОРЕ ЦОНЕ?

НЕ! САМО ВОЛИМ ДА САМ УВЕК У ПОКРЕТУ, МИРО!

ЗАР МОРАТЕ УВЕК ДА СЕ КРЕТЕТЕ?

ДА... СВЕ ДОК НЕ НАЂЕМ НАЈЛЕПШУ ЖЕНУ НА СВЕТУ... И НАЈЛЕПШУ ДЕВОЈКУ!

НАСТАВИЋЕ СЕ

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

Шуме у народним пословицама

Шуме су, као море и реке, извор великог богатства, а у нашој историји оне су одиграле велику улогу кад год би непријатељ насрнуо на нашу земљу. Шуму су и појединци и народ опевали и у причи описали, а о њој се говори и у многим народним умотворинама. Овде ћемо изнети неколико народних пословица о шуми уопште, о искоришћавању шуме, о дивљачи која живи у њој, о сечи, о дрвету за гориво и грађу, итд.

Природа је најпре створила шуму, па онда човека. Планина је и гладна и хладна. Једно дрво не чини планину. Што дубље у шуму, то више дрва.

Нема горе без крива дрвета. У шуми био, а дрва не видио. Оправно се као липа у пролеће.

Окитно се као гора листом. Из малог зрна произиђе велик хрст.

Од прута бива хрст. Кад бура дуне, свакоме је буде, а ко нема биља, има и два дила — тј. где је голет

и где нема шуме, бура јаче пустоши. Нема дрвета ни гују да убијеш, акамоли ватру да наложиш — каже се за земљу која је голетна.

Планина густа није пуста. Гора пуста никад није сама. Без 'ајдука или горског вука.

ру, те остану гола брда и долине, па онда много више бура дува.

Шта мртво у гори лаје? (секира)

Мање од дуба, а јаче од дуба? (секира)

Секира не може ништа да науди шуми без шуме, — мисли се на држалицу, без које сама секира не вреди ништа. Планина се не боји од секире, већ од држалице.

Ко оштри, тај се не зноји — тј. кад је у сељака оштра секира неће се уморити кад буде дрва целпао.

Од првог ударца дуб не пада.

Малени ударци обарају најјаче хрстове.

Кад дубу посечеш жиле, не треба га гурати; сам ће пасти. Нема куће без домаћнице, нити ватре без депанице. Једна палица неће да гори ни пред царем.

Танка шума огањ ужеже, а дебела га дрва уздрже.

Од стара дрвета светлији је огањ.

Без стара пања сирото огњиште.

Суво дрво слатко гори.

Од свакога дрвета стреле се не дељају.

Од три букве два вретена: једно криво а друго недовршено — каже се за невесте и сметене људе.

И дрен је мален, али му је дрво јако. — Топола је велика, али јој је дрво слабо. — Отуда се и каже: здрав као дреновина.

Од великих пањева велико и иверје.

Када роди бор, купуј сено — биће велика зима.

Дође као у шуму — рећи ће домаћин када му ко од куће пође, а није га ничим почастио.

Носити дрва у гору — значи радити излешан, залудан посао.

Ваљају се сузе низ образе. Као киша низ јелово грање. Висок као бор — витак као јела.

Прва припадница
пшлица?

Сматра се да су кокошке биле прве птице које је човек припитомио. И поред тога што

данас има много врста кокошака, данашња живина има заједничког претка у живини из индских дунгли.

ЗБОГ ПРОФЕСИЈЕ...

„Професионална неуроза“ јавља се код људи који стално врше један исти посао, при коме се покреће увек иста група мишића, на пример код телефонисткиња и дактилографкиња. Њу могу изазвати и душевни узроци: посао који се не воли, нељубазност колега и претпостављених, као и дубљи душевни конфликти. Код интелектуалаца, на пример, такви душевни сукоби изазивају грч у руци приликом писања. И уметници — музичари, виолинисти и пијанисти — врло често пате од професионалне неурозе.

БУЂЕЊЕ МУЗИКОМ

За оне који својим тврдим сном пркосе свим будилницима, једно предузеће из Западне Немачке изумело је нову нараву за буђење, која то постиже — врло пријатном музиком. Поред тога, на овом необичном будилнику налази се фигура играча, чији су живахни покрети у ритму музике у стању да подигну ујутру и најтеже очне капке.

НАЈБОЉИ НА ДУГИМ
СТАЗАМА

Почетком овог века, најбољи тркачи на дугим стазама били су Индијанци из племена Таракхумара, које живи у Мексику. Њихова тркачка стаза износила је до 270 километара, а била је у облику круга.

Многа индијанска села имала су специјалне екипе, од којих је свака, у трку, терала испред себе по једну дрвену лопту чији је пречник износио око шест сантиметара.

Зашто што се нису прилагодили

Утврђено је да планинари могу да издрже на великим висинама, док пилоти на истима умиру ако су лишени нормалне количине кисеоника. Објашњење лежи у чињеници што планинари проведу читаве недеље у постепеном пењању, тако да њихов организам има довољно времена да се прилагоди на разређеност ваздуха. Међутим, пилоти за свега неколико минута прелазе из нормалног у ненормално стање, па њихова плућа не могу да поднесу тренутну промену и они губе свест. Зато је потребно да се користе кисеоником из боца почев од 4.000 метара висине, док планинари без њега често допиру и до 8.000 метара.

ДАЛЕКЕ ЗЕМЉЕ И НАРОДИ

Времене
МЕДОЛОВАЦА

Зујање пчела испуњавало је пољану. Пчеле су летеле над великим бледокутим цветовима, ишчезавајући повремено у тени мирисних латица. Човека који је стајао у сеници диновског атласног дрвета нису примећивале. Када су се, сите нектара, сакупиле у велики рој и напустиле пољану, он је бешумно кренуо за њима. Ишао је тако све док се рој није изгубио у зеленилу густог шипража на планинској падини. Човек је опрезно размакао грање и угледао гнездо пчела скривено у уској, пукотини стене. Брижљиво је обележио то место и хитро потрчао по пресахлом кориту кривудавог потока. Знао је да својим саплеменницима носи добру вест: нађено је ново склониште дивљих пчела! Још исте вечери племе ће кренути на скупљање меда.

Вођа ловачке дружине

Мед дивљих пчела основна је храна Веда, становника шума југоисточног Цејлона. Нико боље од њих не познаје навике ових инсеката, нико не уме успешније од њих да се одбрани од њихових љутих жаока.

Скупљање меда обавља се после заласка сунца. Према раније означеном месту креће чи тава поворка Веда. На челу поворке корача црнопут, мишићав младич — скупљач меда. Прамење његове црне, благо таласасте косе пада му све до леђа. За десну руку привезана му је дрвена мотка дуга два метра, која се завршава са четири ракле. О левој бедру виси му торба од јеленске коже, а у левој руци држи сноп зелених гранича која се, запалењем, диме. За њим у стопу иду остали „ловци“. Жене певају ритуалне песме, преклињући бога планина да не учини какво зло младом скупљачу меда.

Најзад, поворка се приближила пчелињем гнезду. По латиним лествицама, исплетеним од трске, скупљач меда пење се до њега. Пуштајући дим у пукотину, он растерује пчеле, а онда ракљастом мотком, брзим и спретним покретима, откида комаде саћа и ставља га у кожную торбу. Да би узнемирене и раздражене пчеле држао на потребној даљини, он мора непрекидно да се удара рукама по телу. За то је потребна права акробатска вештина, јер истовремено треба

одржавати равнотежу на лествицама које се клате.

Чудни ђаци на чудним испитима

Вештина скупљања меда веома се цени код Веда. Њој уче децу од раног детињства. Већ с десет-једанаест година малишани учествују у скупљању меда упоредо са својим ро-

дитељима. Да би му то било дозвољено, дечак мора да положи нарочити испит. Он треба да изврши све што је за лов на слатко саће потребно:

да својеручно исплете лествице, да начини кожную торбу и да је привезе уз бедро одређеном биљком-пузавицом, да издеље четворозубу мотку за откидање саћа и да, најзад, пред читавим племеном изведе све покрете правог скупљача меда.

Како „жетва“ меда није у свим месецима иста, то Веде

после сваког срећног лова одвајају извесну количину саћа као резерву, коју чувају у својим обитавалиштима. Њихови домови — ако се уопште могу назвати тим именом — веома су примитивни. Веде живе у природним заклонима, испод испупчених стена или у плитким пећинама, чије отворе затварају кором од дрвета. Ти примитивни домови служе им само за време непогода; Веде више воле живот под ведрим небом.

Мед и коже убијених животиња основна су средства размене између Веда и њихових суседа — Сингалеза. Неколико десетина километара мора да превали један Вед да би ноћу, тајно, оставио на прагу Сингалеза-ковача завежљај са саћем. После неколико дана, такође ноћу, враћа се да би узео секире и врхове стрела које му је сусед израдио у замену за мед.

Једино оружје

Секира, лук и стрела једино су оружје племена Веда. С времена на време, велика група мушкараца одлази у лов у планину. Сваки од њих носи, привезану око појаса, малу кесу с пиринчем, који такође добијају од Сингалеза у замену за мед. Притајивши се у непроходном шипражу, они понекад данима држе на оку и забрани шумски пропланак. Ни пчеле ни птице не привлаче тада њихову пажњу. Они чекају крупну дивљач. И ево, најзад, среће! На пољану излази јелен.

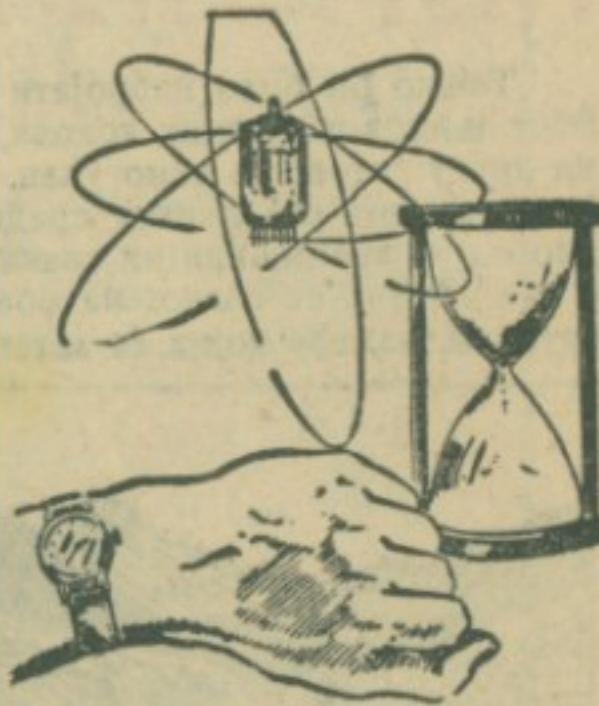
Већ после неколико минута један од ловаца, гвозденим врхом стреле коју држи као што ми држимо оловку, хитро дера кожу са убијеног јелена. Том истом стрелом сече и месо. Затим с неколико удараца секире разбија му лобању и вади највећу послатицу — мозак.

Успешан лов завршава се заједничким слављем. На звуке сетне, једноличне песме Веде се скупљају у круг. Лица су им непокретна и мрготна. Темпо песме постепено се убрзава, они климају главама и окрећу се око себе, подижући високо час десну, час леву ногу. Свечаност се завршава стрелашањем из лука.

Веде су потомци древних становника Цејлона. Оне групе које живе ближе обали дано су прешле на земљорадњу и занатство. Само се племени планинских Веда, које данас броји неколико хиљада чланова, бави искључиво скупљањем меда и ловом.

Врхунац, најора

Тачност која се данас постиже у мерењу времена претстав

ља врхунац напора које човек улаже већ пет хиљада година како би у свако доба могао тачно знати „колико је сати“.

НИСУ ДВЕ ВРСТЕ...

Кад човек погледа различите облике листа у бршљана, помисли би да су у питању две врсте ове биљке. Али, то је само један бршљан, а друмкији облик листа долази од старости биљке. У младог бршљана лист је леп, с пет крилаца, док је у старог једноставан, дугуљаст као јаје. Тек кад остари, бршљан ствара једноставне цвасти од пет зеленастих цветова који мирлишу на мемлу. Из цветова настају лепе црне бонице, шкољнице за људе, али не и за птице. Храњени се њима, птице уједно доприносе размножавању бршљана.

НЕ ВИШЕ ОД 85
КИЛОМЕТРА...

Према једној статистици о аутомобилским несрећама, одмах после брзине од 85 километара на сат вожња постаје опасна. Већ на брзини од око 100 километара број несрећа нагло расте. Према томе, стручњаци сматрају да 85 километара треба да буде граница, јер већина људи није способна да се снаје на већим брзинама.

ИЗ ИНДИЈЕ У ЕНГЛЕСКУ

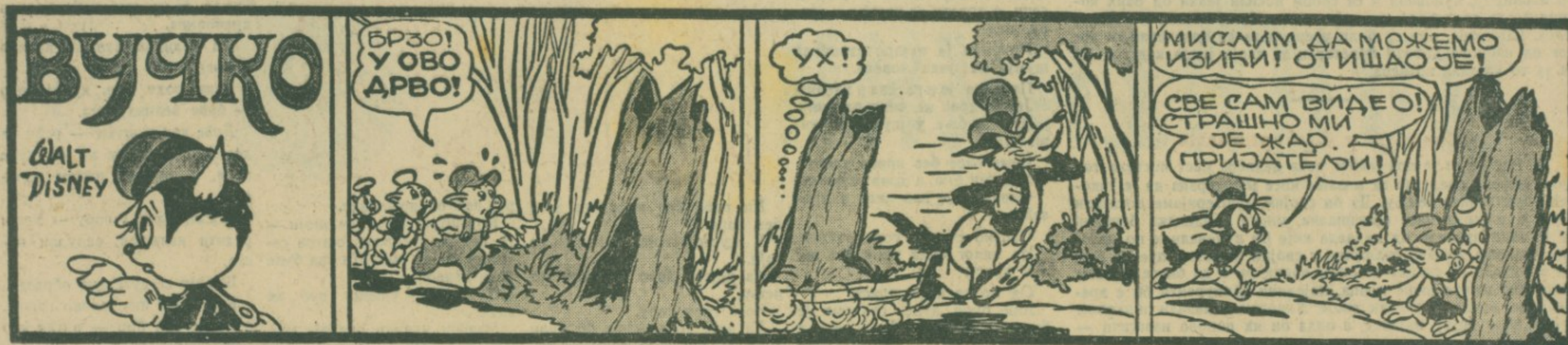
Бедминтон, једна врста тениса који се игра нарочитом лоптом с „перима“, изгледа да је пореклом из Индије, одакле га је у Енглеску пренео неки трговац. Своје садашње име, које је постало међународно, добио је по енглеској грофовији Бедминтон, где се најпре одомаћио. Међутим, по

стоји мишљење да постанак ове игре уствари треба тражити међу јужноамеричким Индијанцима. Они бедминтон играју голим рукама, а зову га „индиана“.

Невероватан трик

Чувени енглески мајорничар, сада већ покојни Хорас Гулдин изводи је невероватан трик, који је годинама збуњивао чак и његове колеге. Окупивши групу људи око себе, он би из чепа извадио часовник, иружину га једном од њих и замолио га да, скривено, дотера казаљка на које год хоће време. То лице би затим затворило поклопац на часовнику и предало га овом мајстору трикова. Пошто би га уврио у салвету, он би га вратио једном од присутних да га држи у својој руци, а убрзо затим казивао би тачно време, гледајући у тако умотан часовник кроз обичан цилиндар од хартије. Нико никад није дознао како је он то успевао, нити је Гулдин било коме открио своју тајну, већ ју је однео са собом у гроб.

Коња за Јогину

Једногодишње потомство шест мољаца у стању је да по-

једе количину хране која одговара тежини нормалног коња, и то за свега годину дана.

УСИЈАН ЕКСЕР — „ЛЕК“ ПРОТИВ ЗУБОБОЉЕ

Индијанци из племена Гвајми, које живи у Панами, имају специјалан начин лечења зубобоље. Он од човека захтева праву храброст, а потсећа на једну стару шалу, која каже да се зубобоља најсијгурније и најбрже лечи на тај начин што се уста напуне хладном водом, затим се седне на штељак и на њему седи све док вода у устима не прокључа.

Лечење Гвајми-Индијанаца није ништа мање страшно. Они набу обичан гвоздени ексер, прчврсте га за комад дрвета, па му врх држе у ватри док се не усипа. Затим усипаним врхом девет или десет пута додирну месо око зуба који боли. Ово драстично лечење зубобоље спада у тајну медицинску праксу Гвајми-Индијанаца, коју они не одају чак ни суседним индијанским племенима.

ВИШЕ НЕГО ДРУГЕ

Венецуела производи 2.800.000 буради петролеја на дан, Она

извози више течног горива но иједна друга земља.

Сићно, али занимљиво

- Одбор за рационасање бензина у Лондону морао је недавно да решава један тежак проблем. Наиме, нека Принцеза Бирт затражила је књижицу за потрошњу бензина, мада нема аутомобил. После дужег већања, одбор је ипак морао да јој изда књижицу, пошто је доказала да је гутач пламена у циркусу и да троши око дванаест литара бензина месечно.
- Човек достиже највећи ступањ своје активности у 10 часова изјутра и у 7 часова по подне, док је у један час по подне најнеактивнији. Тако бар мисле неки стручњаци.
- Шесте близанце добио је недавно Френк Аркет из Џонсон Ситија, у америчкој држави Тенеси, који је већ био отац шеснаесторо деце. Том приликом је изјавио да ову децу веће звати по имену, већ „седамнаесто“ и „осамнаесто“.
- Радијатор једног најновијег типа аутомобила, кад су кола у покрету, даје топлоту која би била довољна да загреје шестособни стан при спољној температури од нула степени.
- Научници верују да распон крила највећег орла не прелази два и по метра, док је тај распон код једног уловљеног албатроса износио преко три и по метра.

ДОМИНКО ЗЛАТАРИЋ

3 а породицу Златарић забележено је у старим дубровачким хроникама да је дошла из Србије, где су се њени преци нарочито истакли у војној служби. Рашки краљеви одликовали су их многим почастима, а по неким хроникама Златарићи су у Србији били племићи и витезови. Кад су напустили Србију, најпре су се населили на острв Кочичу, а у Дубровник су прешли 1430 године. Тамо су Златарићи били пучанска породица, али једна од најстаријих и најзначајнијих. Племство су добили тек после великог земљотреса 1667 године, у коме је страдао велик број старе владе, па је дубровачка влада одлучила да властeosки ред попуни из најугледнијих пучанских породица.

„Први зраци песникства“

Имућна грађанска породица Златарића била је једна од оних које су допринеле знатан удео сјајном процвату Дубровника у XVI веку, који је назван Златним веком Дубровачке Републике, не само у економском, него и у културном погледу. Тако је и Шимун Златарић, отац Доминков, могао сину да пружи најбоље васпитање које се у Дубровнику могло тада стећи и да га пошаље на велике школе у Италију, куда су одлазили и синови дубровачке владе.

Доминко се родио 1558 године. Рано је остао без мајке и бригу о дечаковом васпитању преузела је очева мајка. Бака је неизмерно волела внука. Доминко је касније у једној песми, кад је умрла, топло и дирљиво изразио своју захвалност баки, која је „унуку нејаком била друга мати“ и којој је он био милији од њених очију, највеће благо на овоме свету.

Прва знања Доминко је стекао у Дубровнику. За поједине науке отац му је добио учитеље са стране, нарочито за италијански и латински језик. Доминко је био даровит дечак и волео је да учи, а већ у раној младости код њега су се појавили и „први зраци песникства“. Зато је његов отац одлучио да га пошаље у град Падову, који је тада припадао Млетачкој Републици и чија је велика школа (архигимназија) била једна од најчувенијих у Италији. На њој су предавали најбољи професори оног времена, па није чудно што су се у овом граду окупљали младићи из свих европских земаља. У време борав-

ка Доминка Златарића, на великој школи било је око 7.000 студената.

У Падови, где се стекла толика множина ђака, живот је био весело и бучан. Међутим, Доминко Златарић озбиљно се прихватио учења. На великој школи слушао је филозофију и грађанско право, а ван ње је учио грчки код једног чувеног фирентинског учитеља. Пrouчavao је латинску и италијанску књижевност и убрзо

дрост и вештина опкођења с људима. Побољшао је неким уредбама студије медицине, а студентима је олакшао учење организујући састанке између њих и професора, на којима се расправљало о појединим научним питањима. Доминко је своју ректорску дужност вршио на потпуно задовољство школе, професора и студената. Међутим, један буран догађај помутнио је не само ред у школи, него и мир града Падове.

жани као војска, уз звуже труба и добоша, студенти се упутише према градским вратима, где су истакли своје заставе, у знак да су освојили град. У граду је настала узбуна и завладао је општи страх, јер је Млетачка Република страшно кажњавала бунтовнике, не правећи разлике између невиних и кривих. Гласници претставника државне власти у Падови јурили су у Венецију да траже помоћ. Изгледало је да ће пасти крв по градским улицама и трговима, јер студенти нису хтели да попусте. Стање је било врло озбиљно.

Успех младог ректора

Оно што није могла да постигне ни црквена ни грађанска власт, постигао је млади ректор. У договору с владом, и не без опасности по свој живот, Златарић оде међу побуњене студенте. „И заиста... својом умешношћу, својом мудрошћу и љубављу према студентима, умео је не само да их смири него још и да ублажи државну власт да она према побуњеницима не примени строге законске мере“. Овим својим делом Златарић је код свих стекао још веће поштовање. Млетачка Република одликовала га је ордемом Златног витеза, а студенти, у знак захвалности што се за њих свесрдно заузео, у самој школи узидали су мраморну спомен-плочу, украшену златним венцима и с латинским натписом који у преводу гласи: „Пресветлом господину Доминку, сину Шимуна Златарића, Дубровчанину, носиоцу Златног витеза, врло угледном ректору, који је својим угледом и заузимањем погажену ректорску част поново уздигао на старо достојанство. Универзитет филозофа и медика у спомен добротности му узиди 5 августа 1580 године“.

Кад му је истекао рок ректорства, Доминко Златарић напустио је Падову, поштован и слављен од свих, и вратио се у Дубровник, где је после неколико година преузео свој део очевине. Најрадије је живео на свом имању у Конавлима, недалеко од Цавтата. Ту му је најмилија забава била поезија. У његовом дому окупљали су се дубровачки песници и учени људи, а долазили су и странци, јер је Златарић свима био љубазан домаћин и пријатељ. У част Златарићеву многи домаћи и странци песници испевали су песме, хвалећи његову ученост, лепоту његовог духа и љубав према пријатељима.

Међу студентима падованске велике школе често је долазило до сукоба, међусобница, које су понекад настајале и због националне нетрпељивости појединих студентских група. Тако је негде почетком лета 1580 године избила свађа између студената Немаца и Француза. Та свађа проширила се и на остале, тако да се студенти поделише у два непријатељска табора. На школи су заређале сталне туче. Предавања су прекинута, а из школских зграда туча се пренела на падованске улице и тргове. Тукло се свуда где би се нашли студенти из непријатељских табора. Падовански епископ, као највише црквено лице у граду, настојао је да измири завађене. Но, кад је дошао у велику школу да мири студенте, они се ујединише, али против епископа, и протераше га. Једног вишег градског чиновника, који је у њихову школу дошао са истим задатком, студенти су убили. Тако се ђачка свађа претворила у праву буну против државе.

Красили су га: ученост, блага нарав, поштење и мудрост

Кад је Доминко завршио студије на великој школи и кад се већ спремао да се врати кући, допаде га највећа част: студенти и професори изабери га за ректора. Септембра 1579, у падованској саборној цркви, он је свечано примио знаке ректорске чести. Тада је тек био навршио 21 годину. Тај избор најбоље сведочи колики је углед Доминко Златарић уживао међу студентима и професорима велике школе.

Као ректор, биран на годину дана, Доминко се показао достојан те чести, јер га је, како каже један његов биограф, красила не само ученост, него и блага нарав, поштење, му-

После проливене крви, више се није могло узмаћи. Наору-

Неуморни љубачи

Једна врста шкомбра (Scomber vernalis), која живи у Атлантском Океану, плива 24 сата на дан. Кад то не би чинила, ова риба би се угушила,

јер јој је потребно стално јако струјање воде око шкрга да би организам добио одговарајућу количину кисеоника.

МАШИНА ЗА УНИШТАВАЊЕ ХАРТИЈЕ

Француски техничари изумели су ручну машину за уништавање хартије. Сви непотребни стари документи и архива, поверљива преписка и други списи које треба уништити убацују се у ову машину, чији је циркуларни релативни ножеви брзо и лако исеку на траке. Ширина ових трака не прелази два милиметра, тако да је немогуће прочитати ма шта од онога што је писано на хартији. Ножеви су необично издржљиви и аутоматски се, у току рада, оштре. Гвоздене спајалице на актима нису за њих никаква сметња, јер их лако секу заједно са хартијом. Исечена хартија се не баца, већ може корисно послужити за паковане стаклене и друге лако ломљиве робе.

МОЖДА ЈЕ ТАЧНО

Роберт Ведлоу, Американац, који је умро 1940 године, сматра се највишим човеком који

је досад живео. Ведлоу је био висок 2,69 метра.

Заблуда над заблудама

Чудно веровање да пацови умеју да читају и да су повољиви на извесне суестије, владало је код многих људи у Америци у прошлом веку. Ту заблуду нарочито је учврстио један „догађај“ из 1888 године. Неки човек из државе Мејни, у жељи да се отараси ових глодара из свих јазбина у својој кући, оставио је на видном месту цедуљу у којој их је замолно да напусте његову кућу и препоручио им другу, у истој улици. Тамо, уверавао је пацове писац ових редова, они ће имати бољи стан, више хране и биће много срећнији. Следећег дана, према причању овог човека, сви пацови су заиста напустили његову кућу.

Необичан дубој

У Мађарској је некад постојала необична форма „дубоја“, при којој физичка снага и вештина нису играле никакву улогу. Пошто би њихови секунданти ставили у кутију две лопте, једну црну а другу белу, дуелисти би пришли са завезаним очима и узели по једну. Онај који би извукао црну лопту требало је одмах да среди своје рачуна и да потом изврши самоубиство.

Несрећа на 79 спрату

Тош од 1931 године, кад је на углу Пете авеније и 34 улице у Њујорку завршен облакодер Емпајр Стејт Билдинг, многи су предвиђали да ће он бити узрок некој авионској несрећи. О томе нису говорили само пилоти, већ и сами грађани. Најзад, 28 јула 1945, то се и догодило.

Као удар грома

Двомоторни бомбардер од осам тона напустио је тога јутра Бедфорд и полетео за Њујарк, у држави Њу Јерси. Кад је био близу њујоршког аеродрома, пилот је добио вест да је тамо велика магла, па ипак је наставио лет у истом правцу. Убрзо га је захватио маглен ковићлац и он се тако изгубио да се наједном нашао међу облакодерима Њујорка. Чувши звук мотора у непосредној близини, свет, захваћен паником почео је да бежи с прометних улица. Уто је одјекнуо тресак. Бомбардер је зарвио кљун у седамнаест девети спрат Емпајр Стејт Билдинга, начинивши рупу у зиду широку шест, а високу пет и по метара.

— Прасак је лично на удар грома, — објашњавао је касније један очевидац. — На горњем делу зграде блеснуо је прави ватромет и потоци запаљеног бензина јурнули су низа зид.

Са улица тротоара пешаци су нагнули у најближе радње да се спасу ватрене кише. Део уништеног авиона стрпошптао се на кров једног таксија, у-

лит метеж. Један човек објашњавао је групи која се окупила око њега да се горњи део грађевине заљубљао за чатава два метра. Други, који се у тренутку судара налазио 380 метара над земљом, у кули за осматрање, причао је да је од треска за извесно време потпуно оглувео. На 86-ом спрату, који је сав у стаклу ради што бољег посматрања панораме Њујорка, било је око 50 посетилаца. Кад се авион смрскао, људи су појурили у један угао. После експлозије резервоара за гориво, ужарени пламенови пошле су се до њиховог спрата. Ватра и облак прашине истовремено су сукнули из просторије кроз коју се креће дизалица. На отворени балкон који се налазио пред њима падали су делови раскомаданог авиона. Ујасна вршуна и загушљива прашина буквално су давили људе.

Из ватре се појавила девојка

Једног адвоката, чија се канцеларија налазила на осамнаестом спрату удар је одбацио у други угао собе, ваједно с његовим клијентом. Он је сместа отворио врата према ходнику, али је тамо угледао ватру, из које се наједном појавила девојка запослена на дизалици. Била је сва у пламену. На другом спрату, врата једне друге дизалице нагло су се залупила и лифт се сјурно доле заједно с путницима. На њега се сручило неколико тона прекинута каблова. Млади Доналд Малони чекао је на првом спрату баш ту дизалицу. Кад је видео шта се с њом догодило, потрчао је у приземље и затекао ватрогасце како обијају кабину, из које

се чуло запомагање. Мртвих није било, јер је дизалица у по следњем тренутку, под дејством аутоматских кочница, успорила ход. Малони је одмах указао помоћ повређенима, а онда пожурио на седамнаест девети спрат. Тамо његова помоћ није била потребна, јер више нико није био у животно.

Па ипак, у тој великој несрећи било је донекле и среће. Да је бомбардер удао у угао зграде, сви његови делови падали би на раскрсницу прометних улица која је била пуна света. Колико је удар био снажан види се по томе што је једно крило авиона нађено неколико стотина метара од облакодера. Један од његова два мотора прошао је кроз седам зидова, избио на другу страну и пробио кров обликне дванаестоспратне грађевине, у којој је изазвао пожар. Други мотор је прошао кроз отвор за дизалицу, у приземље, 300 метара испод места судара. Један од чланова посаде бомбардера начинио је исти пут. Његово тело нађено је три дана касније испод читавог сплета каблова сурване дизалице. Погинули су и сви његови другови који су се налазили у авиону.

Занимљиво је да је баш уочи дана кад ће се догодити катастрофа било говора у меридавним круговима да се на Емпајр Стејт Билдинг поставе уређаји који ће давати сигнале авијатичарима да се приближују опасности. Несрећа се догодила 28 јула, а уређаји су имали да буду постављени 1 августа.

Од тога дана сигнални уређаји стално дејствују и највиша зграда на свету до данас није била узрок новој ваздушној несрећи.

ВЕРОВАЉИ

ОРДЕЊЕ НА УШИМА

Краљ афричке покрајине Беланде не носи одело, па због тога своје многобројне медаље причвршћује за ушне шкољке.

СТАРИ „МАЛИ“

Шездесетседмогодишњи Орвил Рид Милер из Сиднеја, у Аустралији, најмлађи је од једанаесторо браће и сестара, који сви заједно имају 878 година. Орвил је њихов општи мезимац и они га још и сада зову „мали“.

ВАРАЛИЦА КАО ЧУВАР ЗАКОНА

У граду Алтебороу, у америчкој савезној држави Масачусетсу, служи као заповедник полицијске станице наредник Крук, чије презиме преведено на наш је-

зик значи варалица, неваљалац.

ПАМЋЕЊЕ ЈЕДНОГ ВОЈНИКА

Римски император Ото (32—69) знао је лично и породично име сваког војника своје три легије, од којих је свака бројала по 4.000 људи.

И ПОСЛЕ СМРТИ

Још за време живота, трговачки путник Цером Цекобе из Линколна, у савезној америчкој држави Канзасу, наручио је себи надгробни споменик који је био верна копија његовог кофера.

НАСЕЉЕ КОЈЕ СЕ СТИДИ СВОГ ИМЕНА

Муктача, село у индијској покрајини Мимесиндх, дошло је то име 1750 године од раце Рам Рама због тога што старшина села, неки Мукта, није одржао своје

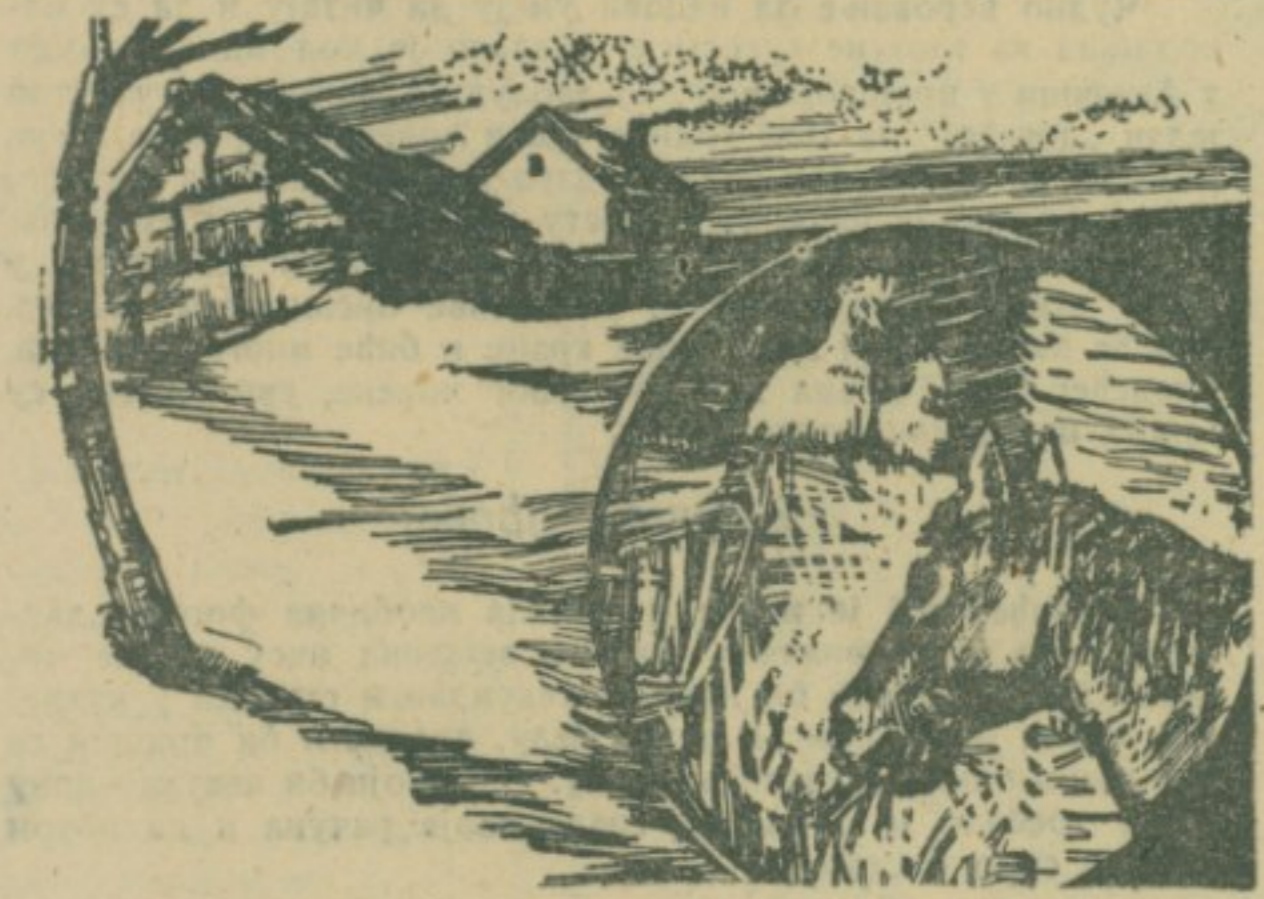
обећање да ће раци послати један бронзани свећњак. Назив, Муктача значи „Муктин свећњак“.

Зими једу »зидове«

Западни део Канаде, који је један од највећих произвођача жита, има веома сурову климу. Зиме су нарочито оштре кад дува снажан ветар непосредно са Северног Пола, носећи све пред собом. Овај ветар може да траје по неколико недеља и за све то време становници око Великих Језера готово уопште не излазе из својих кућа. Често не могу да оду ни до штала да нахране стоку, која им, поред жита, претставља главно богатство. Но, да би за случај преке потребе ипак могли та-

ру. Он омогућује људима да за време снежних олуја не излазе из својих кућа ради храњења стоке, јер кад стока онемогућава једноставно почне да једе »зидове«. Кад се време пролетпа, фармери само замене нагржене блокове.

Ова идеја није остала незапажена. Недавно је један стручњак из Истраживачког центра у Вашингтону предложио како да се искористе вишкови жита, које је канадска влада принуђена да откупује од фармера и да их потом продаје по нижој цени. Он сматра да би се од жита могле правити — ку-

мо да стигну, они унапред затегну јак конопца од штале до кућних врата, за који се придржавају да их ветар не би однео.

Друга брига ових фармера је огромна количина сламе. Они тешко успевају да продају и своје жито а тек са сламом муку муче, тако да се она све више нагомилала око њихових насеља. За ово су нашли занимљиво решење. Сламу су, просто напосто, пресовали машинама за сено и од ових дебелих блокова изградил су штале за стоку. Овај материјал, гломазан и тежак, добро чува стоку од хладноће али има још једну добру стра-

ћел! Од ове сировине добијао би се материјал изванредних особина: лак добар изолатор и веома отпоран, који би био нарочито погодан за кровове, а, што је најважније, био би знатно јефтинији од обичног грађевинског материјала. Међутим, он има и једну незгодну страну: привлачи глодаре и инсекте, тако да би се могло догодити да се једна таква кућа сруши од нагризања пацова, мишева и термита. Зато овај научник предлаже да се његов материјал меша с неким инсектицидом, који би истовремено одбијао и глодаре, али то би онда знатно повисило цену коштања.

ПОПАЈ
TOM SIMS & ZABOLY

КАСНИЈЕ ЊЕМО СЕ НАИИ, ПОПАЈУ, И ОНДА КУ ТИ ДОЗВОЛИТИ ДА МИ ПЛАТИШ РУЧАК!

У РЕДУ, ПЕРО!

А ДОТЛЕ КУ МАЛО ДА ПРОШЕТАМ!!

ДА СЕ РАЗОУДИМ!

ПЕРА ЖДЕРА, ЧОВЕК КОЈИ ЧИТАВОГ ЖИВОТА НИЈЕ НИЈЕДАН ДАН ПОШТЕНО РАДИО!!

ЗДРАВО, ТОШО!!

ТОША МИ ЈЕ ПРИЈАТЕЉ!!

ЗДРАВО, СТИРО!

ЗДРАВО, ПЕРО, ДАНГУБО СТАРА!!

КАКО ЈЕДАН ЧОВЕК МОЖЕ ДА ПАДНЕ ТАКО НИЗКО??

БАРДАН, ПРОФЕСОРЕ!

ВИСОКО ЦЕНИМ ЊИХОВО ПРИЈАТЕЉСТВО!

ХВАЛА ГОС'И ДОКТОРЕ!

БАХ!

ЗДРАВО, ГАЗДА!!

УХ... ТИ, ЧАНКОЛИЗУ!!

ПРИЈАТЕЉИИ, НАЈВЕЋЕ БЛАГО У ЖИВОТУ!!

ПОПАЈУ, ДА ЛИ СИ ИКАД СХВАТИО ДА БИ ЧОВЕК БЕЗ ПРИЈАТЕЉА И У СВОЈОМ ДОМОВИНИ БИО СТРАНАЦ??

У РЕДУ, ПЕРО! ПОРУЦИ РУЧАК!!

TOM SIMS

Са свих страна

СУНЦЕ У КУЊИ

Они који нису у могућности да за време лета оду на море или у природу, моћи ће да помоћу једног уређаја „уведу“ сунце и у најтамније просторије свога стана и да тако, поред светлости, унесу у кућу и ви-

ше здравља. „Пиволукс“ је једна врста огледала које се ставља на прозор. Оно прихвата сунчеве зраке и расипа их по целој соби. Пошто је покретно, огледало може да заузима положај према сунчевој путањи и да на тај начин стално снабдева одају сунчаном светлошћу.

ЧУДОВИШТЕ ИЗ ЛОХ НЕСА НА ТЕЛЕВИЗИЈИ

Лондонски „Тајмс“ редовно објављује писма својих читалаца у којима се износе занимљиви предлози, замерке, критике и слично. Између осталог, један читалац предлаже да се претражи језеро Лох Нес, јер се у последње време поново говори о необичном воденом чудовишту које, наводно, живи у његовим водама. Читалац је предложио да се испитивање изврши помоћу камере за подморску телевизију, која је усавршена до те мере да снима у дубини већој од 300 ме-

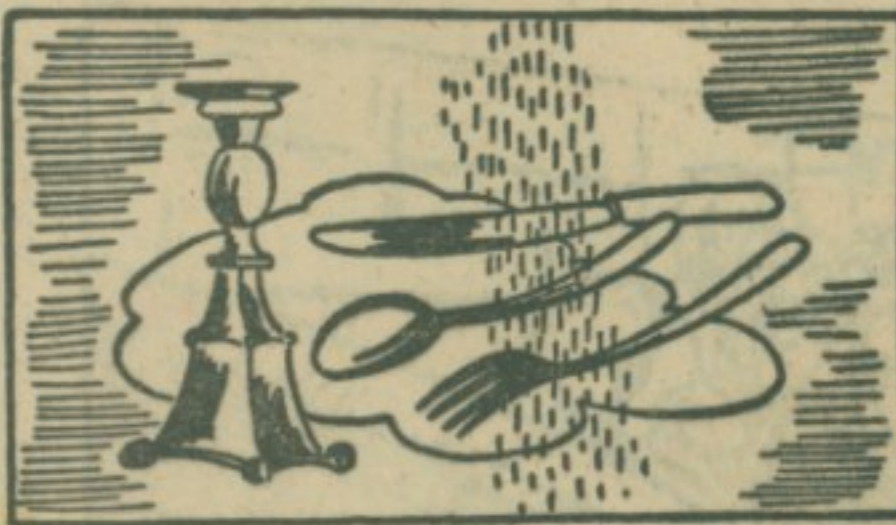

тара. У прилог овог свог предлога, он наводи да је у једном извештају енглеског Адмиралитета речено да се Отсек за научна истраживања енглеске морнарице може бавити и приказивањем живота у мору. Иако читалац очигледно верује у недрживо тврђење о постојању преисториске животиње у овом британском језеру, његов предлог није за одбацивање. Телевизијска камера, откривајући шта све у језеру постоји, моћи ће да прикаже лаковернима да се у његовим дубинама не налази никакво чудовиште о коме се већ деценијама причају бајке.

ОЧИШЋЕНО СРЕБРО

Последњих година, многе домаћице запознале су на свом сребрном посућу необјашњиве црне пеге. Чишћење су многе претпоставке о узроку ове појаве, а најчешће је кривица бацана на рђава средства за чишћење посуђа и на зрачења од атомских експлозија. Најзад, енглески хемичари су утврдили да крпе ствара кухињска со и тиме решили законетку. Нови производ за чишћење сребрног посуђа нису

само отстранјавали масти, већ су утирали пут честицама соли да се задржавају на површини. Пошто се на том месту створи хлорид сребра, сунчева светлост доприне се да површина поцрни. Енглески научници су истовремено нашли лека овој „болести“. Према њима, такво сребро треба потопити у десетпроцентни раствор кухињске соли, чија температура износи 60—75 степени, после чега нестају све црне мрље. На крају, посуђе треба истрљати комадићем јеленске коже.

ПРАКТИЧНА ДЕЧЈА КОЛИЦА

Недавно су конструисана дечја колица која ће, захваљујући специјалном механизму уграђеном између точкава, моћи да се спуштају низ степенице и да несметано прелазе преко илчичних ивичкава. Читав поступак састоји се у томе што овај механизам, по потреби, регулише положај предњих точкава: при силажењу низ степенице предњи точкови се мало спуштају и односу на задње, а при прелазењу ивичкава они се аутоматски мало уздижу. После преласка препреке, предњи точкови помоћу једног ваздушног цилиндра враћају се у нормалан положај.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

ПРЕДРАСУДЕ О ХРАНИ

По речима једног стручњака из Института за исхрану на Универзитету у Лос Анђелосу, људи имају извесних предрасуда о храни које су потпуно неосноване. Једна од њих је и та да не треба да пије много воде ко хоће да омршави. „Вода је заиста тешка, — вели он — али она ни у ком случају не може да створи масно ткиво у организму“. Исти је случај и с веровањем да не треба кувати јело у судовима од алуминијума, јер то може да изазове рак, да је риба веома добра храна за мозак, итд. Риба је заиста добра храна, али она ни уколико не повећава интелигенцију код људи више него нека друга. Ово мишљење вероватно је настало због тога што у риби има јода, који утиче на тироидну жлезду, а ова „контролише“ рад мозга.

„ТРОВАЊЕ“ ГРАДОНОСНИХ ОБЛАКА

Један амерички метеоролошки стручњак препоручује да се облаци с градом „трјују“ извесним хемикалијама, које би спречиле процес стварања леда у њима. Градоносни облаци имају у себи много више воде од обичних, па би тај сувишак требало „испедити“ и не дозволити да се претвори у зрна града.

ОТПОРНЕ БАКТЕРИЈЕ

Два лекара из Рокфелеровог института у Њујорку успела су да одгаје бактерије које су отпорне према неким вирусима, захваљујући нарочитој киселини коју луче. Поред осталог, оне су отпорне и према вирусу кјивнице. Иначе, ових бактерија има и у човечјем и животињском телу.

АУТОМАТСКИ ПИЛОТ

Кад у његовој кабини засија мала зелена лампа, пилот има само да одгурне у страну једну полугу и „аутоматски пилот“ преузима тада управљање; ни човек у ваздуху, нити ико доле на аеродрому не мора више ни прстом да мрдне, а авион ће се ипак, и по најгушћој магли и највећој помрчини, спустити на

листу, тачно онде где треба. Овај досад најсавршенији начин атерирања испробан је недавно на једном аеродрому у Конектикету. У маневрима спуштања човека замењује радар, постављен на једном крају piste, и с њим повезани „електронски мозак“ и краткоталасни пријемник у авиону. Аеронаутички стручњаци кажу да се „аутоматски пилот“ може уградити у авионе било којег типа и да ће се тако у будућности избећи све незгоде и тешке несреће до којих је досад долазило приликом атерирања по неповољном времену.

НОВА ЕНГЛЕСКА РАКЕТА

Ускоро ће из једног места у Аустралији бити избачена ракета која треба да достигне висину од преко 200 километара. Ракета је дуга око осам метара, а има 40 сантиметара у пречнику. Она ће располагати мотором с потисном снагом од 5.000 килограма за пола минута. Ракета ће имати и све потребне метеоролошке инструменте.

КАЛДЕРА

Калдера је шпански назив за велико удубљење код вулкана које се ствара око кратера. Приликом изненадних вулканских експлозија, у калдерама се могу образовати језера.

КУЋЕ КОЈЕ СЕ НЕ „БОЈЕ“ ТОРНАДА

Један професор Мичигенског универзитета сматра да је могућно саградити куће које би са успехом одолевале торнаду. На првом месту, оне се морају добро учврстити у темељима, а затим треба остварити погодан размештај отвора на кући, како би се избегла опасност да кућа „експлодира“ кад се нађе у средишту торнада, где је притисак много нижи од нормалног атмосферског. У том циљу, поред прозора и врата, треба начинити специјалне уређаје за вентилацију, тако да се притисци споља и изнутра врло брзо изједначе и на тај начин спречи „експлозија“. Ово мишљење засновано је на мерењима која су вршена за време торнада.

„АВЕТИЊСКА ФЛОТА“

Овим именом називају Американци 2.000 својих бродова који се налазе усидрени на реци Хадзону, неких 50 километара изнад Њујорка. То су транспортни бродови, начињени у току Другог светског рата, који су преносили материјал на далека прекоморска бојишта. Како ти бродови претстављају огромну вредност, предузете су замашне мере за њихову што бољу заштиту. Нарочито је занимљив начин чувања бродских корита од корозије. То је постигнуто помоћу два електрична спроводника, од којих се позитивни налази у води, а негативни ван ње. Кроз спроводнике тече јака струја. Услед овога вода се јонизује и на бродско корито слажу се ситни мехурићи водоника, који га штите од додира с кисеоником из воде. Бродови су и изнутра заштићени. С времена на време извлаче се на док, да се прегледају и добију савршенији уређаје.

НОВОСТ У ГРАЂЕЊУ ТАНКЕРА

Шведски инжењер Ралф Сорман израдио је пројекат за један потпуно нов тип брод-индустрије, за који се тврди да ће бити много бољи од досадашњих. Овде не постоје централни танкови, већ само бочни, у облику рибељег скелета, косо нагнути према уздужној осовини брода. Оваквим изградњом постиже се двострука предност: пумпама се могу извући и последње капи нафте из танкова, а сама конструкција даје броду већу стабилност. Каблови и пролази налазе се у тунелима испод палубе. Предвиђен је и уређај за разбијање таласа. Сматра се да ће овај брод моћи да развије брзину од 16 до 17 чворова на сат.

ЕСПАРТО

Еспарто је суво лишће и стабљике траве халфе (Stipa tenacissima) и неких сродних трава које успевају у Шпанији, Алжиру и Тунису. Стужи за разне плетарске радове.

... први мост од алуминијума био је саграђен 1940 године, у Питсбургу, у Америци, преко реке Моногајел.

... један од највећих транспортних система у свету налази се испод земље. Тако, на пример, укупна дужина подземних нафтовода у Сједињеним Америчким Државама износи преко 670.000 километара, што претставља 17 пута дужину полутара.

... трешње су пореклом из Азије, ода-

кле их је, према Плинију, пренео у Италију Лукул после победе над понтишким краљем Митридатом (68 године пре наше ере).

... капетан, назив за заповедника брода и официра одређеног ранга, доша је од латинске речи „капут“ што значи глава.

... изумрла птица-тркачица моа била је висока преко шест метара, а врат јој је био дебео као у жирафе.

... горњи ток реке Чазме, леве Локње притоке, зове се Чесма.

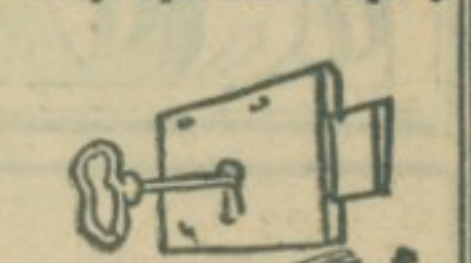
... зоолошки врт у Пекингу има три слона доведена из Бурме и Вијетнама. Све до прошле године, слона Моногајел.

нове су пре почетка зиме одводили на југ, да у Пекингу не би страдали од хладноће. Прошле јесени су, међутим, сашили слоновима специјална ватирана „одела“, у којима су презимили. За свако такво одело било је утрошено 66 метара тканине и 25 килограма памука.

... у средњовековној Србији реч царина имала је различита значења. Тим именом називана је државна земља којом је непосредно располагао владар, а и државна благаяна, па су дажбине на робу које су „ишле у царину“ називане тим именом.

... већ у другом веку пре наше ере у

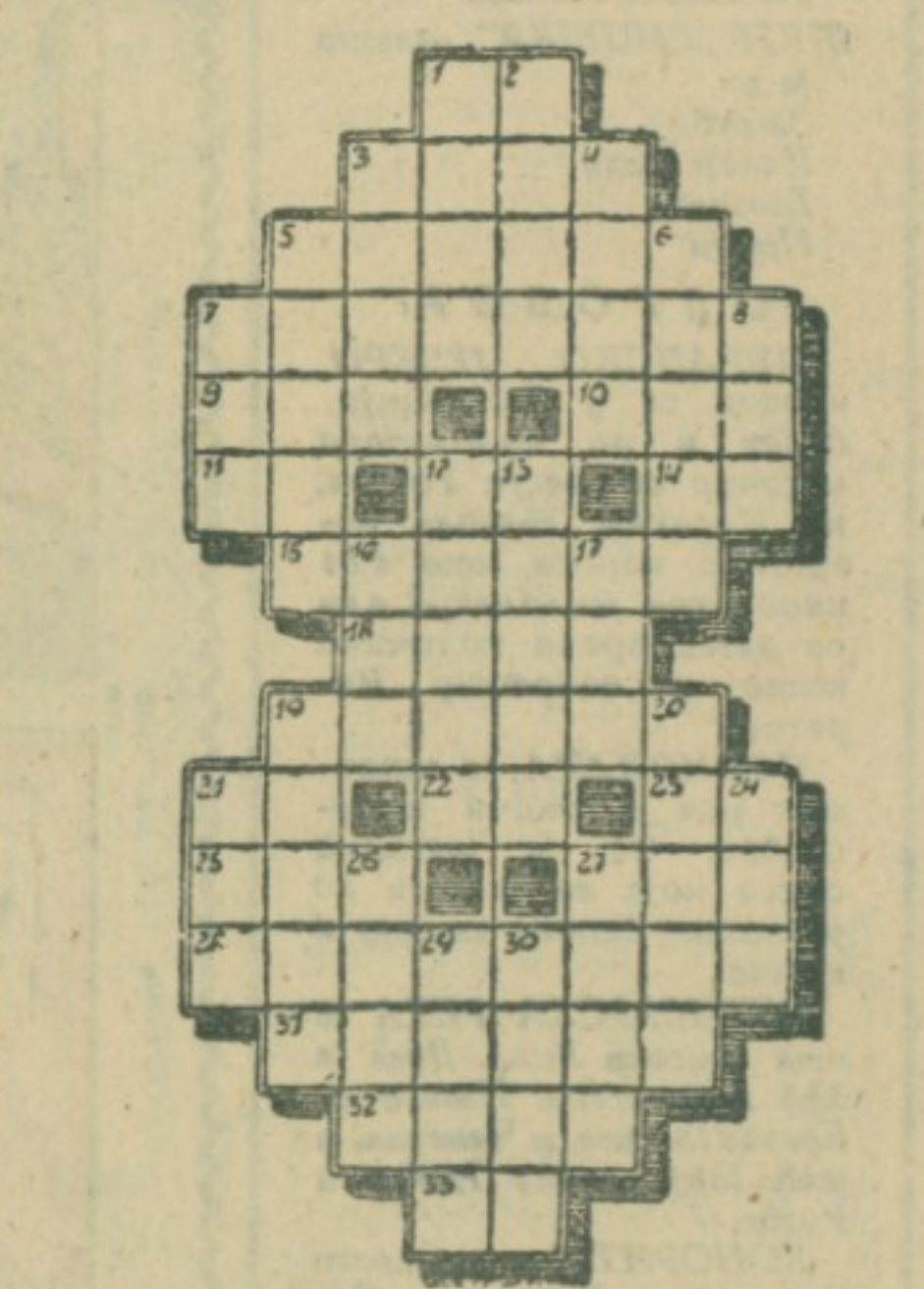

Египту су биле у употреби дрвене бравае које у основи одговарају данашњим патент-бравама.

Водоравно: 1) лична замена; 2) римско име острва Раба; 3) град у Турској; 4) једна навка; 5) трошфрен број; 6) спрат; 7) део конске опреме; 8) индијски имена и преимена француског сликара учитеља славног Рубенса; 9) предлог; 10) старо име Вардара; 11) гвоздени делови на запрежним колима; 12) место у Турској; 13) прилог за место; 14) бог свиња код старих Египћана; 15) слово грчке азбуке; 16) старо мушко име; 17) беле косе; 18) уста лавне; 19) архитектонски утисак у облику дужке; 20) уста шешира; 21) веза.

Усправно: 1) тамно, суво; 2) наша река; 3) мушко име; 4) канал за наводњавање у Средњој Азији; 5) сипњак; 6) име двојне гочкек јунака из Тројанског рата; 7) мушко име; 8) хитнога Јогина обмане у грчкој митологији; 9) једна позната филмска награда; 10) уста гудачког инструмента; 11) потков; 12) показана замена; 13) востан уметничког дела; 14) шарена птица из породице врана; 15) смед хретања реке; 16) похвална песна; 17) омотач; 18) биљка која расте крај река и језера; 19) гочки баснописци; 20) дела.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Дана; 2) Корана; 3) Урфа; 4) аут; 5) аут; 6) аут; 7) аут; 8) аут; 9) аут; 10) аут; 11) аут; 12) аут; 13) аут; 14) аут; 15) аут; 16) аут; 17) аут; 18) аут; 19) аут; 20) аут; 21) аут; 22) аут; 23) аут; 24) аут; 25) аут; 26) аут; 27) аут; 28) аут; 29) аут; 30) аут; 31) аут; 32) аут; 33) аут; 34) аут; 35) аут; 36) аут; 37) аут; 38) аут; 39) аут; 40) аут.

Усправно: 1) добен; 2) Арапи; 3) на; 4) Ана; 5) крт; 6) Ана; 7) Усора; 8) Тавас; 9) анола; 10) араба; 11) Румун; 12) Млава; 13) таман; 14) латин; 15) Гимар; 16) Алана; 17) Ивовик; 18) оаја; 19) Лид; 20) ага; 21) сим; 22) бе.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

Зоолошки врт

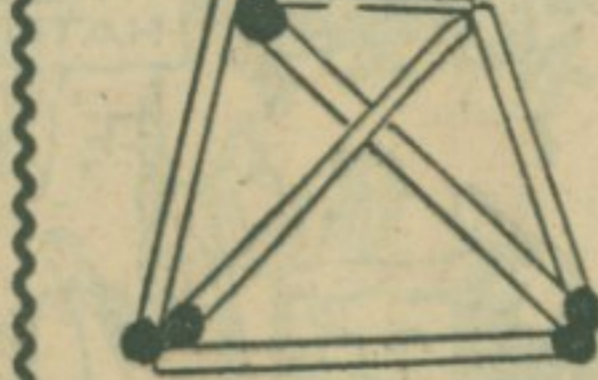
Овај круг није обичан. Ако боље загледасте црне и беле фигуре у његовој унутрашњости, видећете да је то чиста једнак зоолошки врт.

А сад нам решите: које све животиње видите у том чудном зоолошком врту?

Игра шибницама

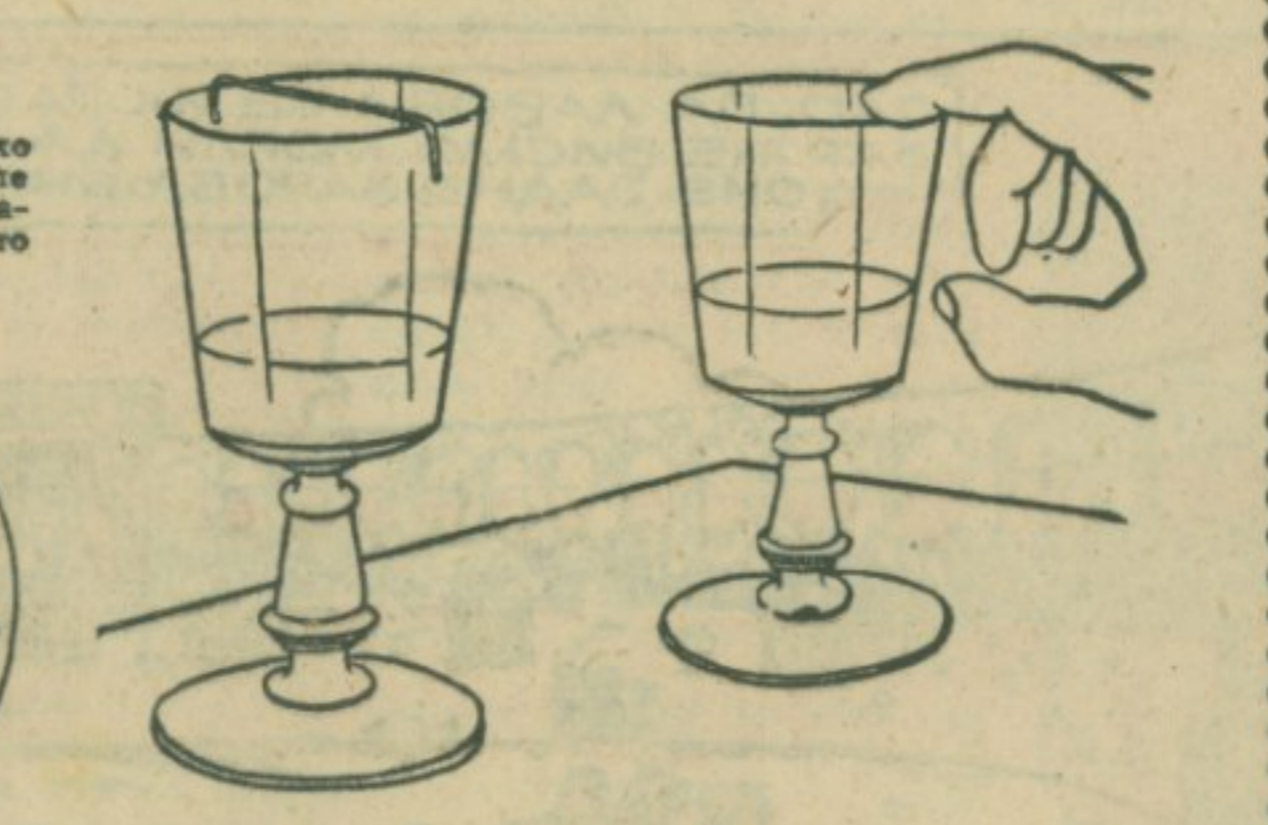
Да ли сте у стању да помоћу шест шибница направите четири правоугла троугла? Ако нисте, погледајте нашу

слику на ћете се уверити да је то могућно.

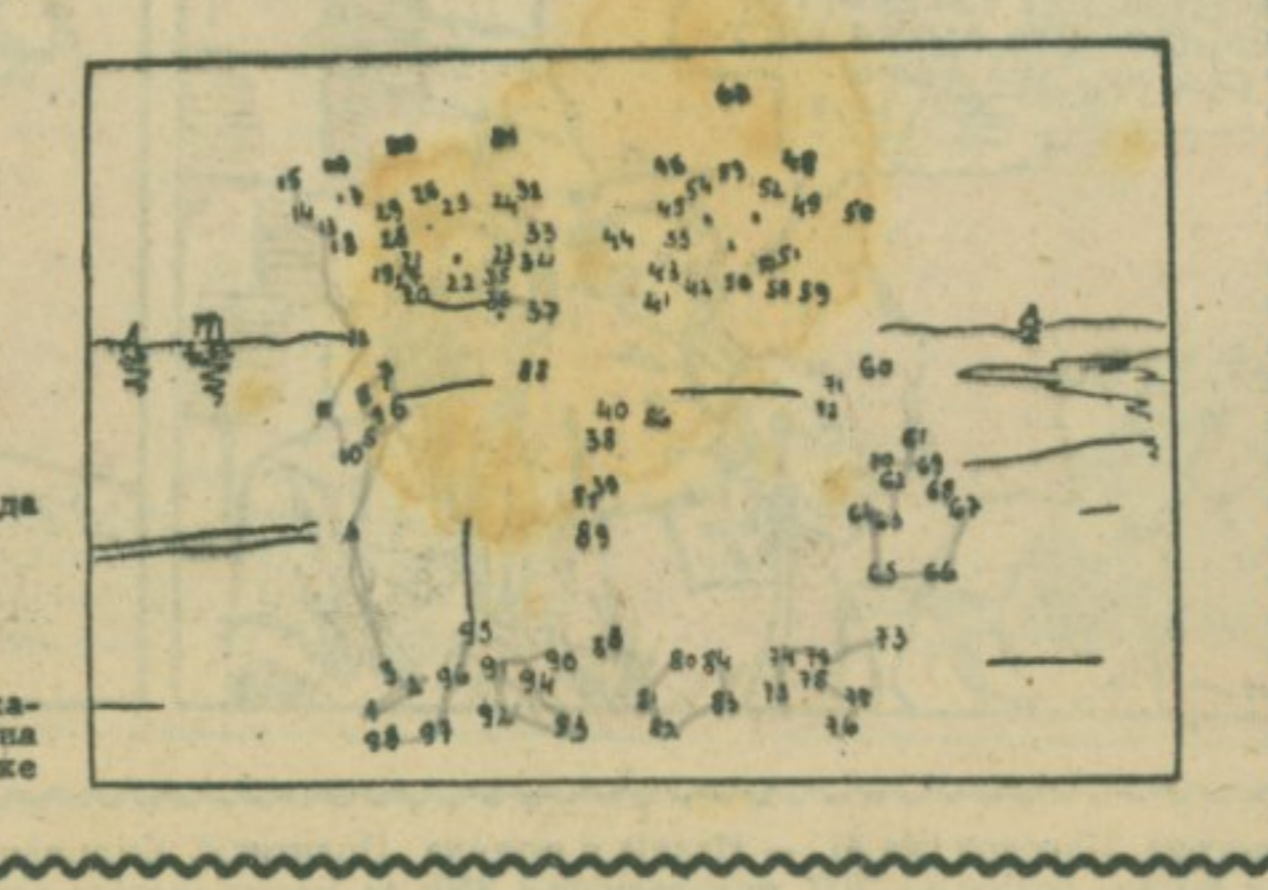
Жица која игра

По завршеном ручку покажите укућанима како обична жица може да игра уз звуке музике.

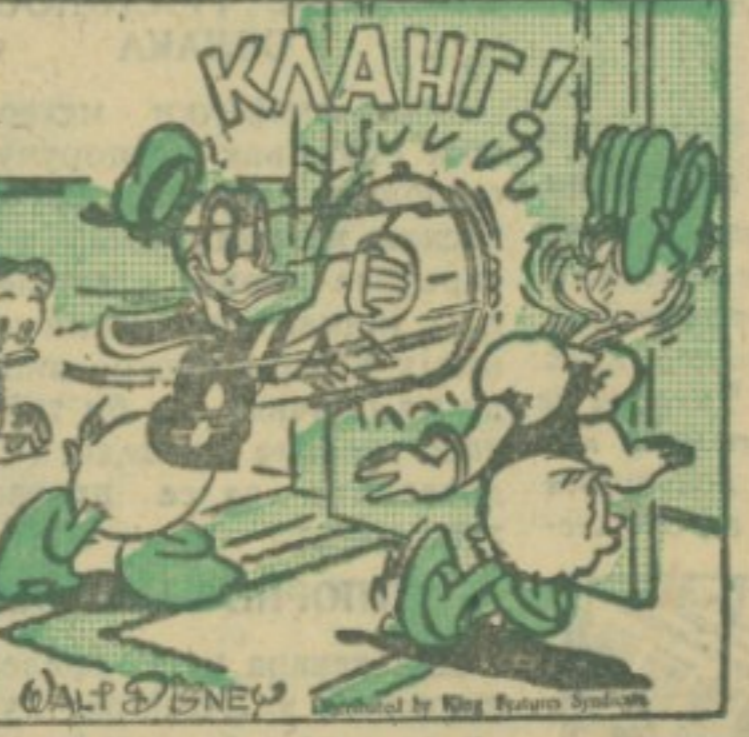

Ставите на сто две сличне чаше од кристала, за једну четвртину испуњене водом. Додајте толико воде у једну или другу да обе одају исти гон кад их ударите сечивом ножа. Ставите затим на једну чашу танку жицу чији су крајеви извијени. Другу

ОД ТАЧКЕ ДО ТАЧКЕ

Водоравно: 1) Дана; 2) Корана; 3) Урфа; 4) аут; 5) аут; 6) аут; 7) аут; 8) аут; 9) аут; 10) аут; 11) аут; 12) аут; 13) аут; 14) аут; 15) аут; 16) аут; 17) аут; 18) аут; 19) аут; 20) аут; 21) аут; 22) аут; 23) аут; 24) аут; 25) аут; 26) аут; 27) аут; 28) аут; 29) аут; 30) аут; 31) аут; 32) аут; 33) аут; 34) аут; 35) аут; 36) аут; 37) аут; 38) аут; 39) аут; 40) аут.

ПОМЕШАО

— Не треба да се бринете, — уверава лекар Шила, који се врдно упутило своје болести. — Температура од 36,5 степени потпуно је нормална.

— Како нормална, толико мени! — јавку Шила. — Тридесет шест и по, и то у кладу. Упомоћ, изворе!

ПОЗНАЈЕ ЈЕ

— Могу ли заменити ове рукавице уколико се Мичи не буду осидели? — пита Мичи продавац.

— Можете.

— А колико пута!

ЖРТВА ПОЗИВА

Пата: Како је Хорације задовољан својом алујском и пивари!

Велки: Не знам, Јоци није био у стању да ми то каже.

ТАЧНОСТ ПРЕ СВЕГА

— Чуо сам да видите нову кућу, — каже један познаник Шила. — Је ли то истина?

— Истина је, — одговори Шила. — А кад сте чули да је неко видео стару кућу?

ОДГОВОР

ДЕРАНСКО ЈЕЗЕРО налази се у: Македонији Далмацији Црној Гори Босни

СЕМИПЛАТА је метална смеша војна јединица у старом Риму средњовековни зборник песама поморска лука

УСТИВАРСКА РЕКА притока је: Мораве Драве Лима Врбаса

КОПОРИТИ су: колачи име места забавна игра део старог натписа

ЛИСТ „ЛИЦЕЈКА“ излазио је у: Загребу Новом Саду Београду Пешти

ОДГОВОР:

ДЕРАНСКО ЈЕЗЕРО налази се у Далмацији, девет и по километара источно од места Габеле, на Неретви. Његова површина износи око 4,84 квадратна километра, али се мења према количини кише и водостају Неретве.

СЕМИПЛАТА је шпанска реч и значи полу-сребро. То је метална смеша која се састоји од једнаких делова налаја и цинка.

УСТИВАРСКА РЕКА је лева притока Лима. Дуга је 33,8 километара. Извире са Ковац-Плавине и Чемерна, а улиће дој је између Прибоја и Рудог.

КОПОРИТИ су рударско место испод Коповника. Ово место помиње се 1346 и 1424 као седиште једне дубровачко-саксонске колоније.

„ЛИЦЕЈКА“, омладински алманах, излазио је у Београду 1862—1864, у издању лицејске омладине, из чије је вредине било и највише сарадника.

Гуцисловине **Малог Цонија** МОРНАРА **ТОМА ТРАУТА** И КИНЕЗА **ШАНГ-ЛИНА**

НАСТАВИЋЕ СЕ